

1.Lektion: Identitet i forandring

*Undervisningsmateriale til forløb på 5
lektioner om "**Identitet i forandring**".
Forløbet knytter sig til kapitel 3 i bogen
Luk Samfundet Op!, Columbus 2010*

**LUK
SAMFUNDET
OP!**



1. lektion: Socialisationsprocessen – hvorfor er vi mennesker som vi er? - I

- Lektien til 1. lektion: s.36-43 i Luk samfundet op! af Brøndum og Hansen, Columbus 2010
- Dagsorden og arbejdsformer
 1. Lærer- og elevgennemgang af tjek-på-lektion spørgsmål
 2. Parøvelse: hvad mener din makker?
 3. Fælles opsummering
 4. Individuel øvelsesopgave



Tjek-på-lektien spørgsmål

- Hvad handler **socialisation** om?
- Hvad er forskellen på henholdsvis **primær** og **sekundær** socialisation?
- Hvad betyder begrebet **dobbeltsocialisation**?
- Hvad er en norm for noget, og hvad er forskellen på henholdsvis formelle og uformelle **normer**?
- Hvad betyder begrebet **sanktion**?
- Hvilke forskellige **familietyper** kan vi identificere i dagens senmoderne samfund?



Socialisation

Socialisation: Betyder, at mennesker opdrages til at blive en del af samfundet – vi indlærer de normer og værdier som er nødvendige i samfundet, og som skaber betingelser for at vi kan integrere os i samfundet.

Der kan tales om forskellige former for socialisation

LUK
SAMFUNDET
OP!



Figur 3.1 Primær og sekundær socialisation

Socialisationsform	Kendetegn ved socialisationsformen
Primær socialisation	Den primære socialisation finder sted i de nære omgivelser, primært i familien og gennem meget nære og intime venskabelige bånd. Det er i familien, at individet for første gang lærer om normer og værdier. Man taler derfor om, at barnet i den primære socialisation går fra at være biologisk til socialt væsen.
Sekundær socialisation	Den sekundære socialisation er den socialisation, der foregår uden for hjemmet. Den sekundære socialisation finder sted i samfundets institutioner, fx vuggestue, børnehave, skole, fritidshjem, fritidsklub osv. I den sekundære socialisation fortsætter individet indlæringen af normer, værdier og adfærd, der skal gøre det i stand til at deltage i samfundets fællesskab.

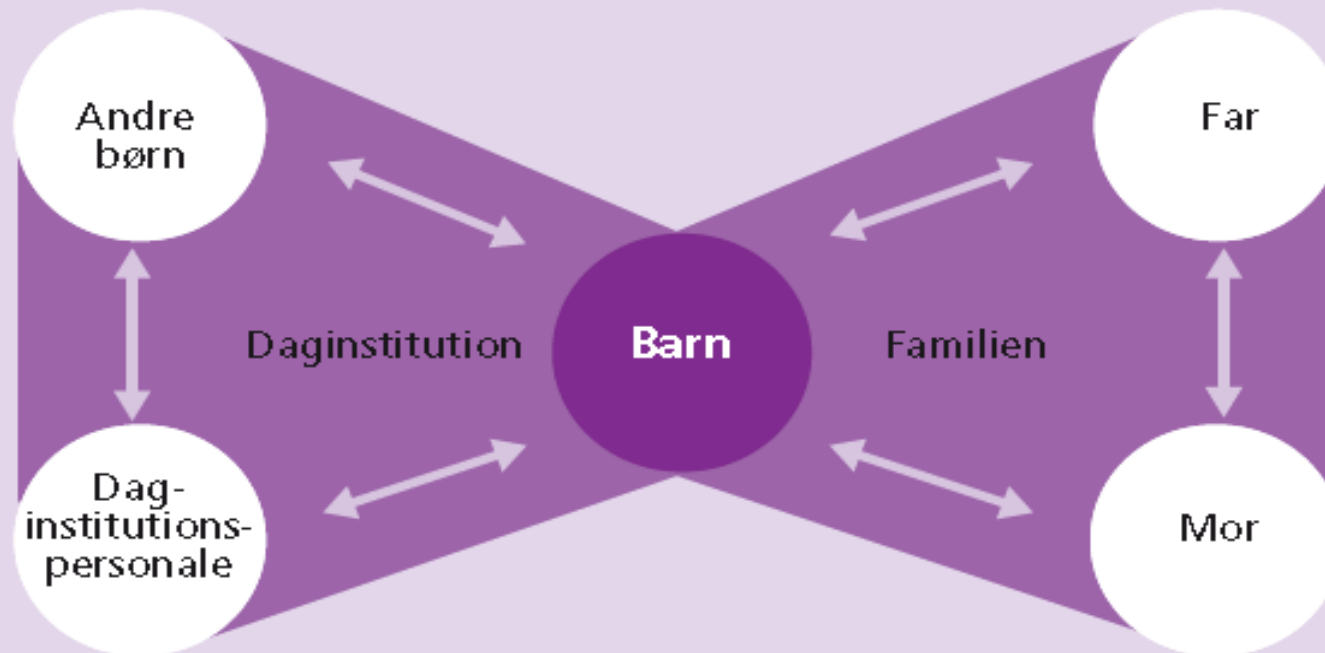
Kilde: Morten Hansen Thorndahl: Sociologi ABC, Columbus 2009, s. 31.

**LUK
SAMFUNDET
OP!**



Dobbeltsocialisation

Figur 3.3 Dobbeltsocialiseringsmodellen (sommerfuglemodellen)



Kilde: Benny Jacobsen m.fl.: Sociologi og modernitet, Columbus 1998, s. 107.

**LUK
SAMFUNDET
OP!**



Figur 3.2 Barnets socialisationsarenaer – den dobbelte socialisation

	I familien (primær socialisation)	I institutionen (sekundær socialisation)
Barnets sociale position	Unik Uerstattelig	Lige med andre Udskiftelig
Barnets relationer	Private Gennemvævet af følelsesmæssige bånd	Offentlige Objekt for arbejde
Barn – barn forhold	Få, men stabile forhold Forskellige aldre	Mange, skiftende Samme aldersgruppe
Konsekvenser af dobbelt-socialisation	Barnet lærer at formulere sine egne behov. Barnet bliver mere følsomt over for andres behov og ønsker	Barnets sociale kompetencer udvikles i høj grad i institutionerne. Sammenligning med jævnaldrende har stor betydning for barnet. Barnet lærer at omgås børn fra forskellige sociale lag, bliver fleksibel i sociale relationer

Kilde: Inspireret af Lars Dencik i Benny Jacobsen og Ove Outzen, Liv i Danmark 2005, Columbus, s.19.

**LUK
SAMFUNDET
OP!**



Normer – formelle og uformelle

Formelle normer

- Synlige eller officielle regler, der regulerer individets opførsel og den social adfærd.
- Fx en lov.

Uformelle normer

- Uskrevne eller uofficielle regler for social adfærd.
- Fx at række hånden op, kønsrollemønstre eller at spise med kniv og gaffel.



Hvilke normer stødte du på i går?

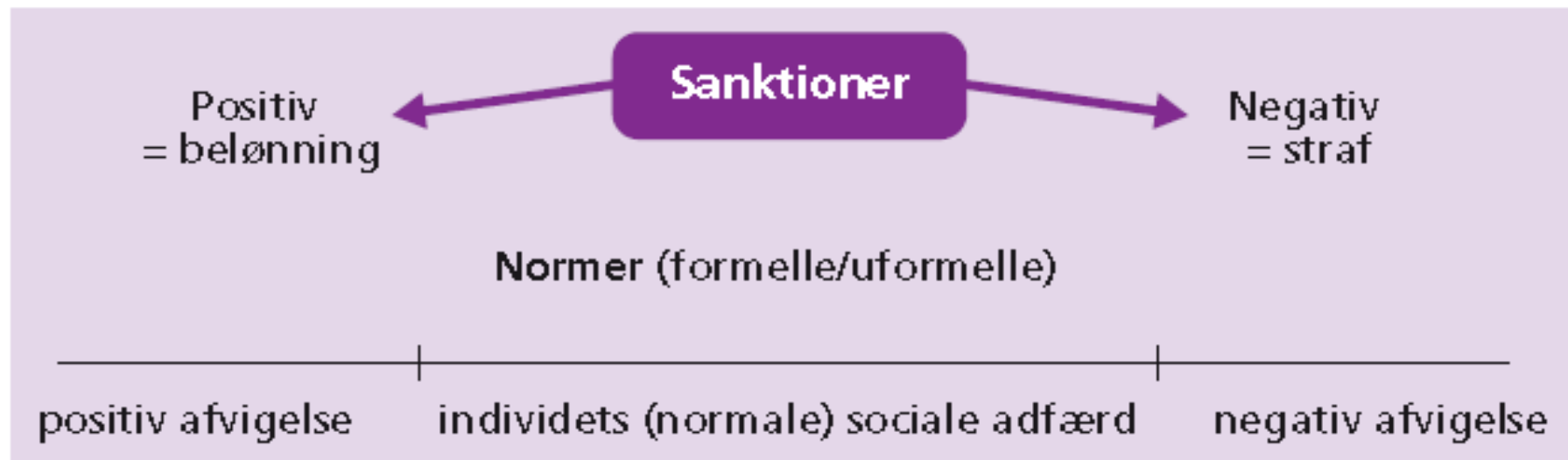
- Formelle normer
- Uformelle normer

**LUK
SAMFUNDET
OP!**



Sanktion

Hvad gør I, når jeg ... Andre menneskers reaktioner på vores adfærd.



**LUK
SAMFUNDET
OP!**



Øvelse - nævn eksempler på sanktioner

- Nævn forskellige eksempler på sanktioner, som du eller dine klassekammerater ofte oplever i hverdagen

**LUK
SAMFUNDET
OP!**



Internalisering

- Hvis normer, regler og lignende overholdes, selvom normsenderen ikke er tilstede.
- Hvis fx en norm er internaliseret, så overholdes den per automatik
- Fx at gå med tøj, spise med kniv og gaffel og at gå i højre side.



Figur 3.4 Forskellige familietyper (vægt på individualitet og/eller fællesskab)

<p>Teamfamilien Moderne, stærk familie Demokratisk opdragelse, kompromisser, frivillige aftaler, ligeværdig dialog I Teamfamilien vægtes både individuelle og familiefællesskabets hensyn</p>	<p>Svingdørsfamilien Moderne, svag familie Laissez-faire-opdragelse, udstrakt frihed Svage normer Individuel frihed og individuelle aktiviteter, men fællesskabet er begrænset (man mødes i svingdøren)</p>
<p>Den patriarkalske familie Traditionel, stærk familie Autoritær opdragelse, faste normer, hierarkisk struktur Begrænset individuel frihed, underordner sig fællesskabet Familiefællesskab</p>	<p>Det sociale akvarium Moderne, svag familie Laissez-faire-opdragelse, ingen faste rutiner Svage normer, familielivet er uorganiseret Ingen fælles aktiviteter og meget begrænset fællesskab Individuel frihed (man svømmer rundt i familien som fisk i et akvarium)</p>

Kilde: Opstillingen af de fire forskellige familietyper er inspireret af Kjeld Mazanti Sørensen mfl.: Ungdoms-sociologi, Forlaget Columbus, 2005, s. 54-55.



Øvelse

- **Parøvelse: Hvad mener din makker? (15 min.)**

Interview din sidemand. I skal formulere fire spørgsmål vedr. livet som ung og derefter interviewe hinanden på skift. Benyt figuren nedenfor når i laver interviewet. Der skal naturligvis tages et kort referat af, hvad makkeren fortæller.



**LUK
SAMFUNDET
OP!**



Fælles opsamling i plenum

Fælles opsummering (10 min)

- Udvalgte elevpar fortæller om deres interviews, herunder hvad der er positivt og negativt ved at benytte sig af *interviewet som en metode* til at indhente oplysninger/viden.



Øvelse

- **Individuel øvelsesopgave (8 min):** Undersøg din egen socialisationsproces
- Overvej hvordan du er blevet socialiseret. Brug det tomme skema om de tre forskellige socialisationsformer. Skemaet finder du på næste Power Point-slide (slide nummer 19)
- Overvej hvad der har størst betydning for din sociale adfærd i hverdagen? Er det de *formelle* eller *uformelle* normer?
- Undersøg ved hjælp af figur 3.4 hvilken familie du selv tilhører. Skriv med få ord, hvorfor du placerer dig og din familie i denne respektive familietype – figuren er medtaget i denne Power Point som slide nummer 20



Socialisationsformer

Socialisationsform	Hvem og hvad har påvirket din socialisation?
Primær socialisation	
Sekundær socialisation	
Dobbeltsocialisation	

**LUK
SAMFUNDET
OP!**



Familietyper (figur 3.4)

Teamfamilien

Svingdersfamilien

Den patriakalske familie

Det sociale akvarium

LUK
SAMFUNDET
OP!

